

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR WELZIJN EN GEZONDHEID

VERGADERING VAN 14 JUNI 1994

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de uitvoeringsbesluiten van het decreet van 24 juli 1991 betreffende het algemeen welzijnswerk

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de acties van het Welzijnsfront

VOORZITTER : de heer H. Van Wambeke, waarnemend voorzitter

— *De interpellatie wordt gehouden om 9.35 uur*

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de uitvoeringsbesluiten van het decreet van 24 juli 1991 betreffende het algemeen welzijnswerk

De voorzitter : Aan de orde" is de interpellatie van mevrouw Vogels tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de uitvoeringsbesluiten van het decreet van 24 juli 1991 betreffende het algemeen welzijnswerk.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vooraleer ik mijn interpellaties ontwikkel, wens ik een opmerking te maken over de regeling van de werkzaamheden. Ik betreur dat deze interpellaties die voortvloeien uit de hoorzitting die deze commissie gehouden heeft èn heel belangrijk zijn, vandaag, twee dagen na de Europese verkiezingen geagendeerd zijn. Dit komt bepaalde leden van de meerderheid zeker goed uit.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn eerste interpellatie die

reeds meer dan een maand ingediend is, handelt over het algemeen welzijnswerk. Deze interpellatie had beter plaatsgevonden rond 1 mei 1994 omdat de Hoge Raad voor Welzijn omstreeks die datum zijn advies uitbracht.

Op 24 juli 1991 heeft de Vlaamse Raad het decreet op het algemeen welzijnswerk goedgekeurd. Dit decreet kreeg de troetelnaam "lege doos" mee omdat iedereen voorstander is van een structurering van het algemeen welzijnswerk in Vlaanderen. Omdat dit decreet een "lege doos" is, hangt het welslagen van dit project volledig af van de uitvoeringsbesluiten. Ik geef grif toe dat het geen gemakkelijke taak is om uitvoeringsbesluiten op te stellen omdat de sector zeer uiteenlopende deeldomeinen bevat zoals de opvangcentra voor vrouwen en kinderen, het beschut wonen voor jongvolwassenen, de onthaalhuizen voor daklozen, tele-onthaal, de centra voor levens-en gezinsvragen, de Jac's, straatwerkers en de centra voor slachtofferhulp. Deze initiatieven zijn stuk voor stuk ontstaan uit de reële nood aan welzijn. Op het terrein spelen deze initiatieven in op de concrete noden. Zij ontwikkelden zich echter als eilandjes zonder onderlinge veerbootverbinding.

De Hoge Raad is er niet alleen in geslaagd al de betrokkenen in een eenronde-tafelbijeenkomst samen te brengen, de eerste voorwaarde om de structurering mogelijk te maken,

maar heeft ook een visie ontwikkeld die nauw aansluit bij de beleidsbrief inzake algemeen welzijn. Het is bijzonder jammer dat men onvoldoende diplomatie aan de dag gelegd heeft. De beleidsbrief van uw kabinet was inderdaad voor de Hoge Raad een donderslag bij heldere hemel die geen weet bleef met de beleidsbrief. Het staat buiten kijf dat de beleidsbrief de nervositeit in de sector sterk doet toenemen. Onder druk van de sector hebt u een hearing georganiseerd. De uitvoeringsbesluiten worden met een jaar uitgesteld. Tegen 1 april 1994 zou u de ontwerp-uitvoeringsbesluiten voorleggen aan de Hoge Raad voor Welzijn zodat de draad van de samenwerking opnieuw opgenomen wordt. De Hoge Raad heeft in juni 1993 haar basisadvies opgesteld. Dit advies is niet alleen coherent maar sluit nauw aan bij de visie van de Vlaamse Raad ter zake. De sector was bereid af te stappen van het principe "small is beautiful", nochtans een van de leidmotieven van de sector. Toen de Hoge Raad begin april 1994 de ontwerp-uitvoeringsbesluiten ontvangen heeft, was de consternatie zeer groot. De Raad kan zich niet van de indruk ontdoen dat u het advies niet goed begrijpt. De Raad, die advies moest uitbrengen over de ontwerp-uitvoeringsbesluiten, heeft uitstel gevraagd en heeft de besluiten grondig gemendeerd. Deze amendementen werden u vorige week overgemaakt.

Vogels

Zonder in detail in te gaan op alle facetten van het advies, wens ik drie concrete thema's toe te lichten.

Ten eerste, de Hoge Raad sluit zich aan bij de basisideeën van het ontwerp-decreet en de uitvoeringsbesluiten. Dit betekent dat de nood aan samenwerking en een verhoogde efficiëntie, zeker inzake bestuur en beheer van de centra, door niemand in vraag gesteld wordt. "Small is beautiful" blijft onverkort gelden voor de opvang, de grootte van leef-eenheden en instellingen, maar wordt niet langer gehanteerd voor het beheer van de instellingen omdat het de efficiëntie, de doorzichtigheid en de kwaliteit van de initiatieven niet dient. De Raad is eveneens overtuigd van de noodzaak van een planning om de ongelijkmatige spreiding, eigen aan de oorsprong van de verschillende projecten, in te dijken. Ten slotte gaat iedereen akkoord om ervaring en deskundigheid uit te wisselen en de onderlinge inhoudelijke samenwerking te bevorderen zodat een specifieke vraag om hulp door de juiste hulpverstrekker beantwoord wordt. Deze visie moet ook gelden voor de tijdelijke welzinsprojecten die in het kader van de VFIK-fondsen aan algemeen welzinswerk werken. Ik herhaal dat de Hoge Raad voor Welzijn de principes van de herstructurering en de schaalvergroting in polyvalente centra onderschrijft. Op het terrein is deze unanimité niet zo vanzelfsprekend en zijn niet alle veldwerkers even gelukkig met de keuze voor de polyvalente centra. De centra voor levens- en gezinsvragen (CLG's) houden vandaag een persconferentie waarin zij u een on-gezinsbeleid verwijten. De CLG's vrezen dat zij in de polyvalente centra hun eigenheid zullen verliezen. Zij beweren dat de polyvalente centra eerder algemeen werken en onvoldoende aandacht besteden noch aan de specificiteit van de CLG's, noch aan hun projecten inzake kansarmoede. Hoewel ik de argumentatie van de CLG's be-

grijp, moet men rekening houden met twee elementen. Hoewel men kan zich afvragen of de CLG's nog thuishoren in het algemeen welzinswerk en zich niet eerder situeren in de tweedelijnszorg bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg, ben ik van mening dat er dwarsverbanden mogelijk zijn tussen de CLG's en andere vormen van algemeen welzinswerk. Een samenwerking tussen de CLG's en de JAC's is daarvan een voorbeeld. De JAC's worden dikwijls geconfronteerd met vraag om hulp van jongeren inzake de conflicten met hun ouders. De JAC's zijn niet in staat de ouders en het gezin te begeleiden. Samenwerking met een CLG kan de hele gezinsproblematiek ten goede komen. Op die manier kan de CLG wel ingepast worden in de polyvalente centra.

Het ontwerp-uitvoeringsbesluit houdt op dit ogenblik in dat de zogenaamde "solisten", diegenen die op zichzelf willen blijven bestaan, zwaar worden gestraft. In feite wordt hun voortbestaan ernstig bedreigd. Hoe staat u met betrekking tot CLG's tegenover de hele beweging die is gegroeid? U bent daar ongetwijfeld niet ongevellig voor, vooral met het oog op het jaar van het gezin. Er zijn uitermate strenge financieringsvoorwaarden opgesteld die ertoe zullen leiden dat op korte termijn centra die apart willen bestaan, verdwijnen. Bent u bereid die over een aantal jaren te spreiden of misschien zelfs het geheel van voorwaarden te herzien? Indien dit het geval zou zijn, wat gebeurt er dan met de extra financiële middelen die zouden vrijkomen — en dus voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt — als er een heel snelle samenwerking kan worden bewerkstelligd? Zijn er daarvan eventueel nog andere financiële middelen beschikbaar?

Een tweede probleem rijst bij wat in het vakjargon de "cesuur" wordt genoemd. Dit betekent in feite dat in die polyvalente centra nooit een combinatie kan bestaan van ambulante en residentiële welzinswerk.

Dat spruit voort uit het categoriaal welzinswerk en het werd destijds begrijpelijkerwijs ingevoerd omdat op die manier soms onnodige doorstromingen ontstaan tussen de zogenaamde eerste en tweede lijn, meer en minder beperkende opvang. In de thuislozenzorg bijvoorbeeld vinden we al aanleiding voor opmerkingen en voorbeelden die aantonen dat het hier om een totaal andere situatie gaat. Deze vorm van zorgverlening kan immers niet worden gereduceerd tot louter residentiële opvang. Denk maar aan beschut en begeleid wonen. Dit behelst onder meer de begeleiding van ex-gevangenen, jongeren, enzovoort die zelfstandig wonen, maar dat toch onder begeleiding doen. De compleet nieuwe aanpak van landloperij, de thuislozenzorg, voorziet niet alleen opvang, maar ook bijvoorbeeld straathoekwerk. Dat ressorteert niet echt onder residentiële opvang. Meer en meer komen dan ook nog de diensten in zwang die warme maaltijden rondelen. Al die initiatieven horen bij elkaar, maar kunnen door die strikte cesuur niet samen worden ondergebracht in één van die polyvalente centra. Dat kan niet de bedoeling zijn geweest van de decreetgever, die de cesuur uitdrukkelijk heeft geschreven. Bent u bereid in te gaan op het verzoek van de welzinssector in dit verband? Deze wil dat die samenwerking toch mogelijk wordt gemaakt via samenwerkingsovereenkomsten. Indien dit juridisch onmogelijk is, omdat het decreet dat niet toelaat, kunnen we dan niet een "klein decreetje" opstellen om de cesuur op te heffen? Dat speelt hoe dan ook in het voordeel van de herstructureringsgeest die we proberen te weerspiegelen.

Ten derde moeten we ook het forfaitair bepalen van personeelssubsidie onder de loep nemen. Hoogstwaarschijnlijk is dit het meest prangende en het pijnlijkste probleem. Het ziet er naar uit dat er een nieuw modeverschijnsel de kop opsteekt, namelijk kostenbeheersing die alsmear meer met "forfaitarisering" wordt

Vogels

gelijkgesteld. Sinds enkele jaren werden personeelskosten binnen het algemeen welzijnswerk voor honderd percent gesubsidieerd. Via dit forfaitair stelsel stapt men daar nu opnieuw vanaf.

Minister W. Demeester-De Meyer : Dat gebeurt sinds deze zittingsperiode. Dat wil ik benadrukken.

Mevrouw M. Vogels : Wat de wedetoeelagen sinds 1 januari betreft, is het forfait zoals het nu wordt voorgesteld voor loonsubsidiëring onvoldoende onderzocht. Een aantal neveneffecten zijn dan ook onvermijdelijk. Als men bijvoorbeeld het forfait berekent vanuit de positie van iemand die volgens een gemiddeld barema met tien jaar anciënniteit wordt betaald, dan zullen overschotten ontstaan in instellingen met een jong kader. Zij worden zodoende verplicht alles "op te potten" om in de toekomst wel die anciënniteiten te kunnen dragen. Weer andere instellingen zullen dan met tekorten kampen. In deze sector lijkt me dit toch niet logisch. De algemene welzijnssector werkt immers met zeer kleine instellingen. Daarom voorzag het decreet en de uitvoeringsbesluiten toch grotere eenheden ? Dat moet evenwel eerst gebeuren vóór er van invoering van een forfaitair stelsel sprake kan zijn. Zolang er instellingen bestaan met drie of vier werknemers, is dit niet te verwezenlijken. Als een forfaitarisering al zin heeft, dan nog is het er veel te vroeg voor. U denkt er blijkbaar ook zo over want u hebt aan de nieuw opgerichte SERV-commissie opdracht gegeven in dit verband een onderzoek in te stellen.

Met betrekking tot deze sector kan ik nog heel wat elementen aanhalen, onder meer wat de 82 banen betreft, die nu al niet voor honderd percent gesubsidieerd blijken te zijn, enzovoort. Ik beperk me ertoe een aantal concrete, duidelijke vragen te stellen waarop ik dan een dito antwoord hoop te krijgen.

Ten eerste heb ik vernomen dat u nu het advies van de Hoge Raad hebt ontvangen. Wanneer worden — met het oog daarop — de uitvoeringsbesluiten uitgevaardigd ? Kunnen we ze nog vóór het parlementair reces verwachten of eerder in het najaar ? Uw voorganger, de heer Lenssens, beloofde aan deze commissie dat we hier de uitvoeringsbesluiten vooraf zouden kunnen bespreken omdat het toch om een "lege doos" gaat die wij hebben goedgekeurd. Ik hoop dat u die belofte waarmaakt.

Ten tweede, hoe reageert u op het feit dat CLG's hun eigenheid willen behouden ? Zult u de voorwaarden versoepelen ? Bent u van plan hen meer tijd te geven om zich bij een polyvalent centrum aan te sluiten ? Wat voorziet u in het geval dat er minder geld vrijkomt ?

Ten derde, bent u bereid over de cesuur te praten ? Kan dit probleem worden opgelost via samenwerkingsovereenkomsten of is daarvoor een decreetswijziging nodig ?

Ten vierde, bent u bereid de non-subsidiëring, het forfaitaire stelsel uit te stellen tot wanneer u ten minste het SERV-advies ter beschikking hebt en tot wanneer de eerste herstructurering in de polyvalente centra ietwat gestalte heeft gekregen ?

De voorzitter: De heer Goutry heeft het woord.

De heer L. Goutry : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wij wachten met uitermate grote belangstelling het advies van de Hoge Raad af. Dat zou inmiddels al aan u zijn overgemaakt.

Vooraf het tijdschema ligt nogal gevoelig en het lijkt ons belangrijk dat de zorgverlenende sector daar een klare kijk op krijgt. Het gaat hier tenslotte om ernstige en ingrijpende veranderingen, vooral inzake de beheersvorm. Ook mevrouw Vogels beaamt dat in de hulpverlenende sector andere technieken moeten worden aangewend. Uiteindelijk kunnen we dit niet ontkennen en

daardoor zal er altijd een dualiteitsaspect meespelen. Enerzijds is er de aversie ten aanzien van veranderingen en anderzijds het feit dat men toch om duidelijkheid vraagt. Naar mijn mening weegt het tweede aspect zwaarder door dan het eerste. Het is beter niet lang te aarzelen en onduidelijkheid te scheppen, want dan blijven valse hoop en verwachtingen niet uit. Tijdsverloop wordt door iedereen als onzekerheid ervaren en dan denkt men dat het allemaal "niet zo'n vaart zal lopen". Van een goed voorstel komt dan niets meer in huis. Onze fractie wil dus vooral op korte termijn duidelijkheid, maar dan wel met het vooruitzicht van een soort omkeerbaarheid.

Er zou op bepaalde ogenblikken een georganiseerde evaluatie moeten gebeuren. Men mag niet evalueren aan de hand van kritiek die hier en daar wordt uitgebracht. Zoals er een goede voorbereiding is, bijvoorbeeld voor het colloquium, moet er ook een goede opvolging zijn. Ik meen dat dit zeer belangrijk is.

Mevrouw de minister, ik kom thans tot het polyvalent centrum. Dat is historisch gegroeid. Sinds het begin van de jaren zeventig speelt het welzijnswerk in Vlaanderen in op de ontstane behoeften en vragen en heeft het zich in het kader daarvan georganiseerd. Ik ben gedurende acht jaar een basiswerker geweest. Ik heb toen vastgesteld dat er inderdaad een wildgroei was. Vele diensten overlaptten mekaar en waren met dezelfde cliënten bezig. Men was weinig georganiseerd en er werden geen afspraken gemaakt. Elkeen bewaakte zijn eigen case-load. Men was niet geneigd om cliënten door te verwijzen en af te staan.

Naarmate de honorering minder daarop ingaat en ook andere dingen in aanmerking neemt, zoals kwaliteit versus kwantiteit, kunnen we een andere mentaliteit creëren. Dat is de uitdaging van het beleid. Tot nu toe heeft men misschien te veel aandacht besteed aan registratie, aan cijfers en aan bewijzen. Men moet ech-

Goutry

ter ook aandacht besteden aan de kwaliteit. Daarvoor kan een polyvalent centrum een goed model zijn inzake de beheersvorm. Er is daar een minimum aan schaalgrootte en overleving. Zoals de collega zegt, denk ik dat het uiterst belangrijk is dat het beheer gescheiden blijft van de hulpverlening, tenminste in de feiten, wanneer het gaat over het standpunt van de hulpvrager. De hulpvrager kijkt uiteraard niet naar het beheer, dat is trouwens zijn taak niet, maar hij moet wel de dienst vinden. Wij pleiten dus voor een duidelijk identiteitsbehoud binnen de schaalvergroting. Het is niet de bedoeling dat men in een welzijnswinkel terecht komt. Men moet duidelijk weten naar welke dienst men gaat en daar moet er dan ook een nauwe samenwerking zijn tussen de hulpverlener en de hulpvrager.

Het treft mij dat, zelfs in landelijke gebieden — waar ik vandaan kom —, men nog altijd moeilijkheden heeft om een duidelijk beeld te geven van een centrum, waarom men daar terecht kan en de stap te zetten om erheen te gaan.

Ik verwijs naar artikel 4 van het decreet waarin staat dat het vooral de ambitie is om de centra zoveel mogelijk voor iedereen toegankelijk te maken.

Mijn laatste punt betreft de positieve discriminatie. Ik denk dat de groei naar polyvalente centra op twee manieren kan worden begeleid : enerzijds door het sanctioneren van degene die niet voldoen ; anderzijds door het positief discrimineren van degene die wel de goede weg volgen en, in vergelijking met de andere, degene die er beter toe geplaatst zijn, meer mogelijkheden hebben en binnen een andere context werken.

Dat zijn de vragen en opmerkingen van onze fractie.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat we hier een mooi voorbeeld hebben hoe veranderingen tot stand kunnen komen, maar ook hoe we onmiddellijk worden geconfronteerd met het feit dat veranderingen, zoals de heer Goutry zegt, op zekere weerstanden stuiten die met onze kerheden te maken hebben.

Ik herhaal dat de beleidsbrief door de Hoge Raad zeer goed werd onthaald. De Hoge Raad had op die beleidsbrief aangedrongen zodat er een discussie kon plaatsvinden. Die beleidsbrief is bovendien zeer duidelijk. De heer Maertens heeft al vaak gezegd dat in beleidsbrieven soms goede zaken staan maar dat ze niet altijd duidelijk zijn. Ik onderschrijf deze stelling omdat sommige elementen moeten rijpen.

De discussie in verband met het algemeen welzijnswerk en de keuze voor polyvalente centra was eigenlijk al vrij goed gerijpt. Het verschil tussen deze beleidsbrief en andere is dat deze beleidsbrief zeer duidelijk is. Er staan opties in die op verscheidene wijzen kunnen worden ingevuld. Dat er onmiddellijk vragen over rijzen, betekent niet dat er direct ongerustheid heerst. De dialoog met de sector algemeen welzijnswerk, met de Hoge Raad, met de voorzitter, verloopt al twee jaar zeer intens en zeer goed. Het spreekt voor zich dat de sector niet voor honderd percent met bepaalde stellingen akkoord gaat. Dit kan volgens mij ook niet. Dit blijkt trouwens uit het advies dat we ontvangen. Dit advies bestaat uit drie delen, met name het advies met betrekking tot de ontwerp tekst, de amendementen en de minderheidsstandpunten.

U begrijpt dat, van zodra over minderheidsstandpunten wordt gesproken, er verschillende meningen zijn. Het hangt af van de stelling die u op een bepaald ogenblik gaat verdedigen om te zeggen of er al dan niet een consensus bestaat. Een minderheidsstandpunt is altijd het standpunt van een groep die kleiner is dan

de groep die het meerderheidsstandpunt inneemt.

Ik wou deze nuancering maken omdat de beleidsbrief inzake het algemeen welzijnswerk zeer goed werd onthaald. We hebben toen gezegd dat we een hoorzitting zouden organiseren. Deze hoorzitting is uitstekend verlopen. De collega's die ze hebben meegemaakt kunnen dat getuigen. De betrokkenen hadden deze hoorzitting goed georganiseerd. Een aantal punten die u hebt aangehaald werden daar besproken. Ik heb daarop, heel genuanceerd, direct gereageerd en gezegd dat daarmee rekening moest worden gehouden.

Het is dus een normaal proces dat een jaar langer heeft geduurd dan aanvankelijk was voorzien omwille van het feit dat het vrij grote veranderingen inhield. Ik zou dus helemaal niet durven spreken over een geforceerd proces of van een proces waarin de dialoog niet op gang werd gebracht. Ik denk dat precies hier het omgekeerde werd bewezen. De rijpheid en de degelijkheid van de sector zelf heeft met zich gebracht dat deze dialoog zeer evenwichtig is verlopen.

Ik kom thans bij uw concrete vragen.

Ik heb op 8 juni 1994 het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor het algemeen welzijnswerk met betrekking tot dat besluit ontvangen. Wij zijn dat advies volop aan het bestuderen. Wij zullen trachten zoveel mogelijk rekening te houden met de gemeenschappelijk geformuleerde standpunten. Ik zal ook de minderheidsadviezen lezen omdat ik vind dat het belangrijk is na te gaan wat daarvan de precieze inhoud is. Ik ben daar echter nog niet toe gekomen.

U hebt een vraag gesteld inzake de timing. Ik tracht de timing te volgen die ik had vooropgesteld. Omwille van de nodige zekerheid — en de heer Goutry heeft dat ook gezegd — is het belangrijk dat de besluiten vóór het zomerreces van de regering

Demeester-De Meyer

worden goedgekeurd. Dit is belangrijk, ook voor de sector, omdat hij op die manier de gelegenheid heeft om zich daarop voor te bereiden. Dat is trouwens het engagement geweest. Ik heb gezegd dat het besluit op 1 april bij de Hoge Raad zou worden neergelegd zijn en dat was ook zo. Ik heb ook gezegd dat het vóór het zomerreces zou zijn goedgekeurd. Als we moeten wachten tot september of oktober dan denk ik dat we het beter een jaar uitstellen. Het zou jammer zijn om dit nu te moeten doen.

U hebt zeer goed de dualiteit tussen verandering en zekerheid geschetst. Ik wil daar nog iets aan toevoegen. Het is de dualiteit tussen de verandering, een gedeeltelijk behoud en de onzekerheid. Deze drie elementen gaan zeer goed samen. Als men deze verandering wil, dan zullen er een aantal aspecten zijn die voor sommigen minder of voor anderen zeer goed zullen uitvallen. Als ik goed ben ingelicht wil men die verandering, maar is er ook een zekere aarzeling. Als ik morgen voorstel om de sector te laten voor wat hij is en de huidige situatie voor één of twee jaar te verlengen, dan is dat voor de overheid de gemakkelijkste keuze. Er moet dan geen beslissing worden genomen. Dat is echter onwijs. De sector zou bovendien ook niet gelukkig zijn. Zij hebben zich gezamenlijk voorbereid. Er is al heel wat gebeurd. Er zijn heel wat samenwerkingsverbanden aan het groeien en men zou betreuren dat die verandering niet kan plaatsvinden.

Ik zal trachten, in de mate van het mogelijke, de vooropgestelde timing te respecteren.

De basisidee van het ontwerp-decreet is inderdaad zeer goed doorgedrongen. Men staat daar voor een groot gedeelte achter. Misschien hadden we nog verder kunnen gaan en samenwerkingsverbanden uitstipelen met de centra voor de geestelijke gezondheidszorg ; u verwijst trouwens naar een band. Er is een

band met het maatschappelijk opbouwwerk. U verwijst ook naar de band met de kansarmoedeprojecten. Men zou ook zo ver kunnen gaan een band te willen scheppen met de integratiecentra voor migranten. Dat zit ook hier en daar wat verweven.

In de beleidsbrief staat trouwens een zin die daarnaar verwijst.

Ik denk echter dat we dan iets te vlug zouden willen lopen, terwijl het goed is dat we ons aan een goed wandeltempo houden om de realisatie van deze samenwerking in het algemeen welzijnswerk mogelijk te maken.

Ik heb nog geen beslissing genomen inzake de CLG's. Ik weet dat de sector zeer bezorgd is over het behoud van zijn specificiteit. Toch wordt de problematiek zeer verscheiden benaderd. Bepaalde CLG's stellen zich de vraag of men niet eerder moet vertrekken vanuit een polyvalente benadering.

Mevrouw Vogels, het is mijns inziens wat ver gezocht om een verband te leggen tussen de CLG's en het gezinsbeleid. Mijn administratie werkt aan een charter inzake heel het welzijnswerk. Niet alleen de CLG's moeten aandacht besteden aan het gezin. Werken met en voor gezinnen is een opdracht voor heel het welzijnswerk.

De evolutie naar polyvalente centra schept nieuwe kansen, ook voor de werknemers. Tijdens mijn carrière als leerkracht heb ik ondervonden dat men niet gestimuleerd is om vernieuwingen in te voeren als men te lang hetzelfde leervak in dezelfde leerjaren onderwijst. Dit geldt ook voor het welzijnswerk. Ik durf beweren dat, binnen een paar jaar, de werknemers van de welzijnssector die de kans krijgen hun werkveld te verruimen, deugd zullen beleven aan de dynamiek van de verandering. Ik heb echter enorm veel begrip voor de onzekerheid die op dit ogenblik in de sector heerst. Ik wens een over-

gangperiode te voorzien zodat de samenwerking vergemakkelijkt wordt.

Ten derde, de samenwerking tussen ambulante en niet-ambulante welzijnswerk.

Op het colloquium van de Hoge Raad heb ik bevestigd dat ik voor dit probleem een oplossing zoek. Deze samenwerking moet mogelijk zijn. Men moet echter rekening houden met drie elementen.

Ten eerste, men moet voorkomen dat de ambulanten de aanbengers van het cliënteel van de niet-ambulanten worden. De keuze voor de residentiële oplossing mag slechts in laatste instantie genomen worden. De centra moeten kritisch blijven en mogen zeker niet vervallen in cliëntelisme.

Ten tweede, het decreet zal desgewenst worden aangepast.

Ten derde, ik heb nog geen beslissing genomen over de vorm van de samenwerkingsverbanden.

Ten slotte, de forfaitarisering van de personeelstoelagen.

De term "fofaitarisering" kan beter vervangen worden door "enveloppering". Het enveloppesysteem is van fundamenteel belang voor de garantie van flexibiliteit van de sector. Indien men voortdurend geconfronteerd wordt met problemen inzake personeelsbestanden a rato van de grootte van de groep hulpvragers wordt de organisatie sterk bemoeilijkt. Dit proces kan worden vergemakkelijkt door de schaalvergroting van de entiteiten. Ik ben van mening dat de entiteiten ook met antennes moeten kunnen werken. Ik herhaal dat een enveloppesysteem bevorderd moet worden. Men moet ook de mogelijkheid krijgen provisies aan te leggen. Mijn administratie werkt aan een reglementering voor de tehuizen voor moeders. Ik hoop het enveloppesysteem te kunnen toepassen zodat de flexibiliteit verhoogd kan worden.

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mevrouw de minister, u blijft verklaren dat er geen problemen zijn.

Minister W. Demeester-De Meyer : Nee, mevrouw Vogels. Ik heb gezegd dat er altijd problemen zullen zijn. Men kan nooit veranderingen doorvoeren zonder tegenkantingen.

Mevrouw M. Vogels : Dat is correct. Een beleid voeren betekent dat men keuzes moet maken. Het probleem is echter de grote onzekerheid in de sectoren. U stelt een beleidsbrief op zonder dat iemand weet wat daarmee zal gebeuren. Iedereen begint zich te organiseren.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mevrouw Vogels, de beleidsbrief is een politieke keuze. De administratie werkt deze beleidsbrief uit.

Dit is een jonge sector, een sector die volop en voortdurend evolueert. Dat zal altijd zo zijn, want men werkt met mensen. Welke keuzen het beleid of de basis ook maken, een permanente dialoog is onontbeerlijk. We moeten ons evenwel afvragen wie de onzekerheid voedt. Is dat het parlement, de sector zelf of wie ? Hier is immers geen sprake van onzekerheid. Ik heb aan de Hoge Raad een brief gestuurd waarin ik om advies vraag bij het ontwerp dat de administratie had voorbereid. Dat staat zwart op wit geschreven. Als iemand daar een onzekerheid van maakt, dan heb ik daar geen schuld aan.

Mevrouw M. Vogels : Dat doe ik ook niet. De sector zelf neemt daarover contact met mij op en vraagt of die voorstellen van u afkomstig zijn. Men wil weten of u de voorstellen al dan niet steunt.

Minister W. Demeester-De Meyer : Dit staat allemaal op papier.

Mevrouw M. Vogels : Ik kan u ervan verzekeren dat die onzekerheid geen hersenspinsel van mij is en dat ik ze

overigens ook niet voed. Niet ik, noch het parlement doen dat. Er worden alleen geregeld interpellaties gehouden met de bedoeling meer zekerheid te krijgen over een aantal zaken.

Minister W. Demeester-De Meyer : U wil het graag in iemands schoenen schuiven. Sinds er welzijnswerk bestaat en door het feit dat communicatie erg snel gaat, is deze factor aanwezig. Ik noem daarbij niemand bij naam. Op een bepaald ogenblik vroeg ik aan mensen van de thuislozensector hoe het mogelijk was dat er al reacties binnenliepen op voorstellen waarvan ik zelfs nog niet op de hoogte was. Het antwoord luidde heel eenvoudig dat alles wat binnenkomt rechtstreeks per fax wordt doorgestuurd. De onzekerheden worden dus mede gevoed door de communicatiemogelijkheden.

In verband met de bewuste 82 banen bijvoorbeeld, was men al naar formules aan het zoeken terwijl ik er nog helemaal niets vanaf wist. Niet eens één dag later ontving ik al een brief. Men had naar 78 instellingen een fax gestuurd en ik kreeg er zodoende evenveel die van "onzekerheid" getuigden. Die onzekerheid was volkomen ongegrond.

Mevrouw M. Vogels : De oorzaak daarvan is dat die jobs in feite waren toegekend in het kader van het akkoord van vorig jaar.

Minister W. Demeester-De Meyer : Men interpreteert er maar op los. De 82 banen zouden ter beschikking worden gesteld en daar heeft men blijkbaar zelf aan toegevoegd dat dit zou gebeuren zoals zij het wilden. Op voorstel van de administratie heb ik deze zienswijze enigszins gecorrigeerd, maar de jobs zijn vervolgens toegewezen zoals het hoort. Ik heb de toewijzing alleen wat rechtvaardiger aangepakt door bijvoorbeeld rekening te houden met de grootte van de instellingen, met het feit of er al dan niet sprake was van een crisissituatie, of het ging om residentiële of andere instellingen, enzovoort.

Mevrouw M. Vogels : Dat keur ik ook niet af, maar het lijkt er sterk op dat mensen uit die sector van uw kabinetmedewerkers of van de administratie toestemming krijgen al iemand aan te nemen en dat dan ook doen omdat hen wordt verteld dat binnen enkele dagen het besluit ondertekend op tafel zal liggen en dat daarbij hun richtlijnen worden gevolgd.

Minister W. Demeester-De Meyer : Dat zijn louter interpretaties. De heer Gaublomme voegde er bovendien aan toe dat er nu aanzienlijk meer middelen aan werkingskosten moeten worden besteed omdat duizenden kopies worden verstuurd. Als u deze lijvige bundel — en hierin staat het advies afgedrukt — bekijkt en u bedenkt dat men die een ongekend aantal keren moet kopiëren voor de hele sector, dan gaat toch een belletje rinkelen. Ook dit element helpt twijfel zaaien. Als men hierin alleen al een meerderheids- en een minderheidsstandpunt terugvindt, dan verbaast het me niet dat men zich afvraagt wat de minister daarmee zal aanvangen.

Mevrouw M. Vogels : Ik heb niet gezegd dat wat u met de CLG's van plan bent, gezinsonvriendelijk is. Zij zelf houden vandaag een persconferentie en beweren dat. U hebt gelijk wanneer u zegt dat men niet alles aan elkaar kan koppelen, maar het zou toch mogelijk moeten zijn voor de CLG's een specifieke oplossing te vinden om de centra die een heel gerichte opdracht hebben, hun eigenheid te laten behouden. U kunt ze bijvoorbeeld aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg verbinden. Dat is maar een idee.

De uitvoeringsbesluiten kunnen we dus in elk geval vóór 1 augustus verwachten, maar inzake de zogenaamde cesuur hebt u blijkbaar nog geen afdoende regeling gevonden. Het is niet ondenkbaar dat daar een decreet voor nodig is.

Minister W. Demeester-De Meyer : Artikel 21 is ter zake van toepassing.

Mevrouw M. Vogels : Inderdaad. Zodra het parlementair reces ingaat, wordt dat evenwel onmogelijk.

Als u de uitvoeringsbesluiten vóór 1 augustus aan de Vlaamse regering wil voorleggen, zal de commissie die niet kunnen bespreken vooraleer ze in het Staatsblad verschijnen.

Minister W. Demeester-De Meyer : Indien u dat wenst, mag u een commissievergadering beleggen in de loop van de eerste helft van juli. Ik heb daartegen geen bezwaar. Als ik dezelfde vragen, met name wat er zal gebeuren en welke beslissingen men zal treffen, niet alsnog wil horen, dan moet ik mijn belofte om voor het zomerreces de besluiten af te ronden, absoluut houden.

Mevrouw M. Vogels : Een laatste opmerking nog in verband met de tehuizen voor moeders. Onlangs brachten we een bezoek aan Kind en Gezin. Daar vroeg ik expliciet wat er nu met die tehuizen moet gebeuren. Voor Kind en Gezin hoeven ze niet bij algemeen welzijnswerk te worden ondergebracht.

Minister W. Demeester-De Meyer : Dat zal ook niet gebeuren. De betrokkenen zelf verkiezen in het kader van het gezins- en maatschappelijk werk binnen de administratie te functioneren. Er zal dus wel een overheveling plaatsgrijpen omdat er anders moeilijkheden ontstaan voor kinderen tussen zes en twaalf jaar. Kind en Gezin richt zich allereerst op de groep van nul tot zes jaar. Op dit vlak zijn we voortdurend in strijd met het decreet betreffende Kind en Gezin zelf. Hun zorg is niet zozeer of ze daartoe behoren, maar eerder dat er een duidelijke reglementering wordt ontwikkeld. Daar zijn we nu mee bezig. Uiteindelijk is dat niet zo belangrijk, maar het komt erop neer de muurtjes te slopen en over de grenzen heen het mogelijk te maken als een op zichzelf staande instantie te kunnen werken en dus niet onder de koepel van algemeen welzijnswerk te ressorteren.

De voorzitter: De heer Goutry heeft het woord.

De heer L. Goutry : Mijnheer de voorzitter, tijdens mijn interpellatie kreeg ik ruim de tijd om mijn mening naar voren te brengen. Daarom zal ik nu niet meer tijd in beslag nemen.

— *Het incident wordt gesloten om 10.23 uur.*

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de acties van het welzijnsfront

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Vogels tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de acties van het welzijnsfront.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, dit interpellatieverzoek dateert van 5 mei 1994 en werd ingediend naar aanleiding van de betoging die het welzijnsfront een drietal dagen later organiseerde. Ik voelde op dat ogenblik een soort van plaatsvervangende schaamte omdat de problemen blijkbaar nog niet waren opgelost en dat de rust in die sector nog niet was teruggekeerd. Het front werd steeds breder. Zelfs de werkgevers namen deel aan die betoging. Ik voelde helemaal een plaatsvervangende schaamte toen ik de verslagen in de pers las.

De voorzitter : Plaatsvervangend betekent een substituuut.

Mevrouw M. Vogels : Dat was een kwestie van medeleven met de minister. Ik was beschaamd in haar

plaats. Dat bedoel ik met plaatsvervangende schaamte.

De minister verklaarde in de pers dat er geen probleem was. Wanneer over besparingen werd gesproken verwees de minister naar de cijfers. De sector had er blijkbaar niets van begrepen.

Op 31 mei 1994 werd in deze commissie een hoorzitting gehouden met de vertegenwoordigers van de sector. Daaruit bleek dat er een babylonische spraakverwarring was. Hoe is dat mogelijk ? De sector zit met tal van problemen en vragen en stoot steeds opnieuw op een minister die zegt dat er geen problemen en geen besparingen zijn. Beide partijen hebben natuurlijk gelijk, maar daarmee wordt het probleem van de rust in een bepaalde sector niet opgelost. Hoe kan de welzijnssector goed werk leveren als hij zich constant moet bezighouden met kopiëren, met het maken van pamfletten, met het organiseren van betogingen, om zijn onrust te ventileren tegen een minister die steeds maar volhoudt dat er niets aan de hand is ?

Deze interpellatie zou heel gemakkelijk een halve dag in beslag kunnen nemen, na alles wat we hebben gehoord, om al de nodige vragen te stellen en de antwoorden te krijgen. Binnen het tijdsbestek voor deze interpellatie is dat inderdaad niet mogelijk.

Ik vraag de waarnemend voorzitter om bij de voorzitter van de commissie aan te dringen om aan die hoorzitting een gevolg te geven. Het gaat niet op dat wij een hele dag besteden aan het luisteren naar mensen, zonder dat nadien op te volgen. Op die manier maken we ons, als Parlement, belachelijk en ik vind dat dit niet kan.

De voorzitter : Ik zal uw boodschap aan de voorzitter overmaken.

Mevrouw M. Vogels : Ik ga even nader in op de slogans van het welzijnsfront. "Welzijn, daar lever je niet op in". U zegt dat dit nonsens is.

Vogels

In de gehandicaptenzorg is er, in drie jaar, een toename van de middelen van 80 percent. Er wordt 7 miljard frank meer uitgegeven. Het budget is gestegen van 9 miljard frank naar 16 miljard frank. U vraagt wie over besparingen spreekt, waarbij u zegt dat het toch logisch is dat men naar de beheersing van de groei van die sector evolueert. Er is uiteraard een stijging. Er moet over de beheersing van de groei worden gesproken. U kunt daarover echter slechts spreken wanneer u daarnaast ook de intellectuele eerlijkheid opbrengt om na te gaan waaraan die immense kostenexplosie te wijten is. Dat gebeurt onvoldoende, zeker in de communicatie met het publiek. Als men ontleedt hoe die expansie er is gekomen, dan stelt men vast dat zij grotendeels te wijten is aan de algemene stijging van de levenskosten en aan de uitvoering van de loonakkoorden-Lenssens die, na een loonstop van jaren, een inhaaloperatie ten voordele van de werknemers in de welzijnssector voorzagen. Hun loon werd stapsgewijs opgetrokken. Dit gebeurde in navolging van de lonen die in de onderwijssector worden uitbetaald. Het is dus volkomen normaal dat u daar, in een paar jaar tijd, een explosie krijgt. Zij is echter het gevolg van een beleidsbeslissing die door uw voorganger werd genomen en waarmee iedereen het eens was. In de dagbladen stond toen te lezen dat men voor de welzijnssector van mening was dat de helft van het loon hier en de andere helft in de hemel werd uitbetaald. De oorzaak van die mentaliteit lag in het feit dat vroeger vele religieuzen in die sector werkten. Ik geloof niet in uitstel van betaling in de hemel, en ik ben het dus volkomen eens met de inhaaloperatie die heeft plaatsgevonden. Nu dragen we daarvan natuurlijk de budgettaire consequenties. Dat is logisch.

Door steeds opnieuw op die cijfers te wijzen ontstaat bij de bevolking de indruk dat er wanbeheer is en dat er

in die sector een aantal profiteurs zitten. Dat is dus niet waar. Uw manier van redeneren is heel gevaarlijk omdat de sector ook op de draagkracht van de publieke opinie moet kunnen rekenen. Zoals u nu de zaken voorstelt wordt die draagkracht ondermijnd.

Ik meen dat er een einde aan die spraakverwarring moet komen en ik wens dat er over de reële problemen wordt gesproken.

Ik kom terug bij de slogan "Welzijn, daar lever je niet op in". Op dit ogenblik wordt niet ingeleverd op de kwantiteit, want die stijgt voortdurend. Door een aantal maatregelen, die volgens mij in het wilde weg worden genomen, wordt op de kwaliteit ingeleverd.

Bovendien herhaalt dat dovemansgesprek in de gehandicaptenzorg zich ook in andere sectoren. Als voorbeeld geef ik de bijzondere jeugdzorg en de uitvoeringsbesluiten, zoals het erkennings- en het subsidiebesluit. Volgens de sector wordt er effectief bespaard en zullen er afvloeiingen volgen. Op macrovlak is dat niet het geval. Het gaat om evenveel geld. Op microvlak echter stelt men vast dat, als de uitvoeringsbesluiten conform de thans voorliggende ontwerpen zullen worden uitgevaardigd — hier is alweer die onzekerheid met de daaraan verbonden nervositeit — men in de dagcentra, die sinds een paar jaar met een bepaalde bezetting functioneren, nu al bezig is om ze met een lagere bezetting te laten werken. Er is dus sprake van een reorganisatie binnen de bijzondere jeugdbijstand. U krijgt de facto afvloeiingen in bepaalde werkingsvormen en in andere niet. U stelt zich op op macrovlak. U zegt dat er geen sprake is van besparingen en afvloeiingen. U hebt gelijk. De mensen uit de dagcentra die beweren dat er wel besparingen en afvloeiingen zijn hebben ook gelijk.

Laten wij dus op een reële basis redeneren en niet de hele tijd verstopertje spelen.

De grote onrust die op dit ogenblik in alle deelsectoren heerst — en u zult dat wel weten — betreft het "forfaitariseringsdebat". Het is deze deus ex machina blijkbaar om de kostenbeheersing te doen. Dit debat situeert zich vooral rond de extra-weddesupplementen die sinds 1 januari 1993 forfaitair werden bepaald, maar op een veel te lage basis. Ik denk dat, in het brede welzijnsfront, iedereen het daarover eens is.

Deze forfaitaire bedragen, die in de enveloppe voor die extra-weddesupplementen zijn vervat, zijn onhaalbaar. Volgens berekeningen door de sector zouden er in 1994 13,8 percent middelen te weinig zijn om dit bedrag uit te betalen. Dat is niet veel meer. Dat is een stijging van 100 naar 104 inzake de extra-weddetoelegingen. De prestaties stijgen niet, maar de middelen die men krijgt dalen. Voor 1995 bedraagt dat 17,9 percent.

De gevolgen daarvan zijn erg bitter. De werkgevers hebben, als bewaren-de maatregel, de CAO over de loon-supplementen opgezegd. Als ik mij niet vergis loopt die opzeggingstermijn ten einde op 15 juni 1994. Dit dreigt naar een chaos in de sector te leiden. Immers, welke rechten hebben de nieuwe werknemers, wat zijn de rechten van de oude werknemers? De onzekerheid wordt dus verhoogd en de rechtsonzekerheid neemt op een onaanvaardbare manier toe.

Bovendien, en dat is eigenlijk nog schrijnender, krijgt u op het terrein vragen van de directies om te besparen. Er wordt dus vooral op de weekends bespaard. De personeelsleden worden voor een keuze geplaatst. Ofwel kiest men voor de toepassing van de nieuw afgesproken akkoorden van september, die inderdaad in een aanpassing van die weddesupplementen voorzagen, en strijkt men de voordelen op van de gevoerde acties, maar dan gebeurt dit ten koste van de gasten.

Tijdens het weekend zullen er minder zorgenverstrekkers aanwezig zijn

Vogels

zodat de activiteiten wegvallen en men in een soort bewaking terecht komt. Indien men de huidige werkvorm in stand houdt, moeten de werknemers inleveren en de verhoogde weddesupplementen derven. Deze evolutie is onaanvaardbaar. Het probleem is nog groter in de sectoren thuislozenzorg en bijzondere opvang Kind en Gezin omdat zij niet beschikken over de nodige basisgegevens om het forfait te berekenen vermits de weddesupplementen in deze sector nieuw zijn.

Ten slotte, de besparingen in de gehandicaptensector zijn voorlopig uitgesteld. Hoe zal het Vlaams Fonds reageren op de eventuele besparingsbesluiten? U vertrekt van de idee dat het Vlaams Fonds uit haar reserves zal putten. Qua goed beheer is dit geen slechte keuze maar politiek heeft dit zware gevolgen. De reserves komen immers van het voormalige Rijksfonds dat de toelagen voor de beschutte werkplaatsen regelde. Er ontstaat een psychologische spanning. De beschutte Werkplaatsen maakten geen deel uit van het front. Binnen het Vlaams Fonds stijgt de spanning tussen enerzijds diegenen die de instellingen van het Rijksfonds vertegenwoordigen en anderzijds de vertegenwoordigers van het Fonds 1981. De overheid moet optreden; zoniet dreigt er van een geïntegreerd gehandicaptenbeleid in Vlaanderen niets in huis te komen. Als men geen komaf maakt aan deze psychologische conflicten wordt de inhoudelijke werking van het Fonds zwaar gehypothekeerd.

"Welzijn, geen dictaten" was de tweede slogan van het welzijnsfront.

Mevrouw de minister, u zult wellicht opnieuw verklaren dat het een misverstand is. Tijdens de hoorzitting van 31 mei 1994 heeft de commissie enkel een variatie op hetzelfde thema kunnen vaststellen. Leden van het Vlaams Fonds hebben verklaard dat zij op tientallen adviezen nog steeds geen antwoord ontvangen

hebben. Hoe moet de samenwerking verlopen?

Het verhaal van de vertegenwoordigers van de gehandicaptenbewegingen zoals de Vlaamse Federatie Gehandicapten en KVG is nog schrijnender. Zij hebben reeds lang een onderhoud met u aangevraagd om hun visie op het gehandicaptenbeleid toe te lichten. Zij hebben nooit antwoord gekregen. U bent nu reeds twee jaar minister van Welzijn. Het is niet normaal dat u hen niet ontvangen hebt.

Mevrouw de minister, het door u aangevraagde rapport- Van Hove inzake de toegangspoort, de inschrijving en het begrip "handicap" kwam tijdens de hoorzitting herhaalde malen ter sprake. Dit rapport bestaat sinds mei 1993. U hebt de persconferentie over het rapport afgelast. Sindsdien is het rapport verdwenen. De medewerkers van het Vlaams Fonds hebben evenmin het rapport ontvangen. De vertegenwoordigers van de gehandicapten beweren dat het onderzoek van de heer Van Hove de enige mogelijkheid is om hun standpunt te verduidelijken. Ook zij hebben het rapport niet ontvangen. Wat is de inhoud van dit rapport? De onderzoeken worden gefinancierd met gemeenschapsgeld. Wij houden er grote theorieën op na over openbaarheid van bestuur en inspraak. Hoe rijmt u dat aan mekaar? Waarom mogen wij de inhoud van het rapport niet kennen. De sector had nochtans een consensus bereikt over de problematiek inzake de inschrijvingsprocedure. Wat gebeurt er na 31 augustus?

Minister W. Demeester- De Meyer : Dit betekent dat hetgeen de regering gedaan heeft goed was.

Mevrouw M. Vogels: Integendeel.

Minister W. Demeester- De Meyer : De rust is toch teruggekeerd in de sector.

Mevrouw M. Vogels : Inzake de voorzieningen wel. Voor de gehandicapten is dat niet het geval. U hebt

immers een onderscheid gemaakt tussen A-dossiers en B-dossiers. De B-dossiers zijn niet behandeld. De vertegenwoordigers van de gehandicaptensector tillen daar zwaar aan. Zij beweren dat men, in kader van een minst beperkende opvang, voorrang moet geven aan de B-dossiers. Men moet een globale herziening doorvoeren en zich niet beperken tot een verlenging na 31 augustus.

Mevrouw de minister, ik besluit mijn interpellatie met een reeks concrete vragen.

Ten eerste, wat zal u ondernemen om de rust in deze sector te laten terugkeren.

Ten tweede, wat gebeurt er met de opzegging van de CAO inzake de loon- en weddesupplementen? Bent u bereid de forfaitarisering uit te stellen zolang de SERV-commissie haar advies niet heeft uitgebracht?

Ten derde, wanneer zult u de vertegenwoordigers van de gehandicaptensector ontvangen?

Ten vierde, bent u bereid het rapport van de heer Van Hove ter beschikking te stellen van de commissie? Wanneer komt er meer duidelijkheid over de definitie van "handicap" inzake licht mentaal gehandicapten? Wat gebeurt er na 31 augustus met de voorlopige maatregelen?

Mevrouw de minister, ik ga akkoord dat de explosieve kostenstijging in de welzijnssector in de hand moet gehouden worden. Daarom moet men een debat inrichten over welke zorgen de overheid moet organiseren. U zult wellicht verklaren dat de heren Deleek en Lenssens deze problematiek onderzocht hebben en dat u een Welzijnscongres op het getouw gezet hebt. U hebt echter nage laten de dwarsverbanden te leggen.

De voorzitter: De heer Goutry heeft het woord.

De heer L. Goutry : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, col-

Goutry

lega's, ik wens het standpunt van de CVP-fractie toe te lichten.

Tijdens de hoorzitting heeft deze commissie een aantal belangrijke vaststellingen gedaan.

We zullen in besloten vergadering onder meer vragen een evaluatie te maken van de hoorzitting. Mevrouw Vogels wilde overigens ook van de voorzitter weten wat er nu verder zal gebeuren. Wanneer mogen we die evaluatie verwachten? Hier en nu kan dat immers niet. Na alle moeite die men ervoor heeft gedaan, moet deze bijeenkomst toch duidelijk worden aangekondigd.

Mevrouw M. Vogels : Dit interpellatieverzoek dateert van 5 mei en werd publiek aangekondigd. Ik had niet de indruk dat men naar aanleiding van mijn interpellatie daarover iets wilde zeggen. De vorige vergadering werd eerst om 8.30 uur op de agenda geplaatst; deze gaat door om 9.30 uur. Het lijkt wel alsof men het iemand van de oppositie niet gunt dat hij de aanleiding zou zijn tot de evaluatie.

De voorzitter : Een evaluatie kan ook moeilijk gebeuren aan de hand van een interpellatie, aangezien u vijftien minuten spreektijd krijgt en anderen maar vijf. Dat is te weinig voor om het even welke fractie die in deze commissie vertegenwoordigd is, om zich na één dag hoorzitting al een oordeel te kunnen vormen. Het lijkt me beter aan de voorzitter voor te stellen nog vóór het reces een vergadering te organiseren. Ik geef het in elk geval door.

De heer L. Goutry: Ik ken de sector bijzonder goed en mag me dus veroorloven er iets over te zeggen zonder daarom met de nek te worden aangezien. De welzijnssector is dringend aan een nieuwe trend toe. Behalve aan hulpverlening, moet ook aan de leidinggevende functies, aan het management aandacht worden besteed. Er is een voelbare discrepantie tussen het bestuur en de men-

sen die het "veldwerk" leveren. Deze laatste zou men geen vragen mogen stellen, omdat ze zoveel "goeds doen" en dus telkens weer teruggrijpen naar de "therapeutische vrijheid" zoals vele dokters doen. Op die manier wordt men blind voor een aantal beleids- en beheersdomeinen. We kunnen niet eisen dat bestuurlijke entiteiten een uitspraak doen over een materie waarover men zelf een waas legt. Ik had ooit zelf de leiding over een dienst en heb dergelijke problemen dus aan den lijve ondervonden. De discrepantie tussen de rationaliteit die men in bepaalde werksystemen wil brengen en het stilzwijgen dat wordt geëist omdat je anders blijf geeft van twijfels over de anderen bemoeilijkt het debat aanzienlijk en er moet absoluut nog over worden gesproken in een besloten vergadering.

Groei zou bovendien in het welzijns-werk moeten worden ingeschat. Het is nu eenmaal een expansieve sector, maar in het debat moeten we niet alleen de kwantiteit maar ook de kwaliteit aankaarten, gekoppeld aan het managements- en leidinggevende aspect. Met ander woorden, de produktiviteit wordt een belangrijk gesprekstema. De sector moet bereid zijn daarover te discussiëren binnen de marges van zijn parameters en niet vanuit de economische wetmatigheid.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is een zeer gevoelige sector, want het gaat hier over mensen die niet altijd hun gedachten zelf onder woorden kunnen brengen. Ik vertel u twee anekdoten om dit feit te illustreren.

Volgens artikel 143 van de wet heeft een gehandicapte het recht zich bij een stemming te laten begeleiden door de persoon die hij verkiest. Zo ben ik zondag ook met een gehandicapte naar het stembureau meegegaan. De voorzitter van dat bureau weigerde dit toe te laten omdat ik een politica ben. Dit heeft me danig geschokt, want het wijst er nogmaals op dat de maatschappij hoegenaamd

niet vertrouwd is met de problematiek van het gehandicapt zijn, en weet niet hoe mensen zich hierop voorbereiden. De betrokken gehandicapte heeft zich zorgvuldig op dat moment voorbereid en kiest dan zelf. Dat begrijpt de samenleving niet.

Tijdens de hoorzitting zal men ongetwijfeld ook over de semi-internaten een boompje hebben opgezet. Deze instellingen moeten open zijn van 8.00 tot 18.00 uur. Een semi-internaat laat alle ouders in een brief weten dat het heeft beslist dat alle kinderen die er verblijven niet langer om 16.00 uur de school zullen verlaten per bus, maar wel om 18.00 uur. Ik heb kopies gezien van brieven van een aantal ouders die het met die beslissing niet eens zijn omdat zij hun kinderen liever eerder naar huis zien komen. Zij vinden het belangrijk dat het bewuste kind zo veel mogelijk thuis is. Deze ouders kiezen in feite dus niet voor een semi-internaatformule, maar wel voor het ritme van een externaat. Toch blijven ze onbewust meedraaien in het semi-internaatsysteem. Ik ontving die brief vorige week, samen met de berichtgeving van de school.

Ik wil u deze ervaringen meedelen om aan te tonen dat wanneer het om dit soort zorgverlening gaat, er altijd spanningen zijn. We willen ons een duidelijk doel stellen, een concept voor ogen houden en terzelfdertijd zijn er de stellingen van de verenigingen, de gehandicapten, de ouders en de instellingen waarmee rekening moet worden gehouden. Bovendien is er binnen de instellingen een tweede spanningsveld aanwezig tussen werkgever en werknemer die beiden andere doelstellingen voor ogen hebben. Als we deze drie groepen op een rijtje zetten — ze hebben het allen moeilijk — dan kan er maar één oplossing zijn om de tegestellingen te overstijgen. Ze moeten samen een front vormen tegen een vierde groep. Er zal nooit een gemeenschappelijk front groeien als we de tegenstellingen niet overwinnen.

Demeester-De Meyer

Alle eisen samentellen en aan de hand daarvan een front vormen, zo kan het plan worden verwezenlijkt.

Over welk zorg gaat het hier ? Ook de heer Goutry heeft deze vraag gesteld. Mijn voorgangers — mevrouw Steyaert met het Epos, de heer Lenssens met het Welzijnscongres- en ikzelf probeerden een antwoord te formuleren, maar telkens weer stuit men op dezelfde spanningen. Men zegt meteen dat er geen dialoog is ; daar zijn voorbeelden genoeg van te vinden in elke zittingsperiode. De formules waren enigszins anders, maar het thema is hetzelfde gebleven. Toen was men nog aan het zoeken naar een invulling, nu is die in veel grotere mate aanwezig.

In de eerste onderhandelingsronde hebben we voorstellen geformuleerd, u kent de ontwerp teksten, waarin wij verder wilden gaan dan alleen maar onderhandelen over lonen en werkvoorwaarden. Wij wilden ook over management spreken, maar de werkgevers hebben dat geweigerd. De heer Goutry heeft er trouwens naar verwezen. Dit was ook het geval voor vorming. Ook daarvan wilden noch de werkgevers, noch de werknemers weten. Dat was hun eigen zorg. Er moest alleen over centen worden gesproken, over loonsverhoging en over het personeel. We zijn er ook uitgeraakt maar we zijn er op dat ogenblik niet in geslaagd om die andere domeinen open te trekken en daarover gesprekken op gang te brengen.

Eigenlijk zou iedereen de intellectuele eerlijkheid moeten opbrengen om te erkennen dat het gemakkelijker is zich toe te spitsen op een onderdeel dan het geheel in een breder kader te plaatsen. Van zodra men dat doet, worden de tegenstellingen veel groter.

Ik zal nog deze week aan de regering een besluit voorleggen in verband met het beheer van de gelden in de instellingen. Het gaat hier over een

reeks van drie besluiten met participatie van de betrokkenen. Daarin zit onder meer het beheer van de gelden van de gasten. Ik kan u verzekeren dat dit besluit in overleg met alle organisaties tot stand is gekomen. Ik heb daar, uiteraard, in hoofdzaak de steun van de ouders en de vereniging van de gehandicapten, maar zeker niet van de werkgevers. Wanneer ik spreek over een front, dan is dat een front dat zich vormt in het kader van de optelsom der eisen en niet zozeer in het kader van een globale visie.

Ook hier worden we met permanente veranderingsprocessen geconfronteerd. Het is juist dat de sector altijd een zekere groei zal kennen. De sector zal echter ook zelf een veranderingsproces mee moeten begeleiden. Wanneer we van een institutionalisering — en nu spreek ik over 20 a 25 jaar geleden — naar een desinstitutionalisering gaan, wanneer we gaan van een residentieel naar een meer ambulante verblijf, dan moet men dat in de globale dynamiek van een sector kunnen zien.

Ik illustreer dit met een voorbeeld en zal dan zeer concreet ingaan op de inschrijvingsprocedure. In bepaalde voorzieningen wordt gehandeld in het kader van het schema van de desinstitutionalisering. Sommigen kiezen voor bepaalde groepen van gehandicapten, zoals bij voorbeeld voor degenen die ambulante wonen in plaats van residentieel verblijven. We stellen vast dat de provinciale evaluatiecommissie beslist dat iemand te zwaar gehandicapt is om in een ambulante sector terecht te komen. Nochtans is het èn de keuze van de betrokkene èn van degene die hem hebben geëvalueerd èn van de voorziening. De PEC brengt echter een negatief advies uit. Dat zijn dus feiten uit het veld. Daar voelt u dat de verschillende participanten, die aan het debat moeten kunnen deelnemen, een andere visie hebben. Het is niet zo eenvoudig om daar een globaal concept uit te dokteren en tot akkoorden te komen wanneer de verenigingen voor gehandicapten

andere opties hebben dan bijvoorbeeld de ouderverenigingen. Ook daarin bestaat een verschil. De ouderverenigingen voor mentaal-gehandicapten hebben zeker niet dezelfde ideeën als de verenigingen voor gehandicapten zoals de KVG en de Vlaamse Federatie voor Gehandicapten die zich veel meer op de lichamelijk gehandicapten toespitsen. Daar begint al een eerste, ander idee over de invulling van al deze elementen. Daar een consensus vinden is nog moeilijker dan in het algemeen welzijnswerk.

Mijnheer de voorzitter, ik weet niet of het verslag over de hoorzitting reeds is opgesteld. Ik heb het nog niet ontvangen. Ik stel echter voor dat, naar aanleiding van de hoorzitting, een commissie wordt opgericht. Dat moet niet onmiddellijk gebeuren, dat kan ook in de maand september.

Mevrouw Vogels verwijst naar de wedde-supplementen. Ik onderhandel daarover al twee maanden in alle stilte. Ik denk dat we in de eerstvolgende uren tot een oplossing zullen komen. Ik verzoek daarover discreet te zijn. Ik heb gisteren de hele dag onderhandeld. Dit is niet voor het oog van de camera's of bij het geschrijf van de journalisten gebeurd. De bedoeling van onderhandelen is een oplossing te vinden. Wij hebben zes vergaderingen gehad. Het is hier een openbare commissievergadering. Ik loop dus het risico dat het wel bekend geraakt. Ik zou het echter bijzonder appreciëren mocht dit niet gebeuren.

Wij hebben dus vele uren onderhandeld en ik denk dat we tot een oplossing zullen komen. Dit is volgens mij het enige prangende probleem op dit ogenblik.

De heer Goutry : Kunt u nog iets zeggen over die commissie ?

Minister W. Demeester-De Meyer.: Ik zal dat dadelijk doen.

Ik kom tot de andere vragen van mevrouw Vogels. Het rapport van de

Demeester-De Meyer

heer Van Hove werd niet ter beschikking gesteld op uitdrukkelijke vraag van de voorzitter en de administrateur-generaal van het Vlaams Fonds. Het rapport is in een zeer plastische taal geschreven. Wij hebben de nodige verbeteringen aangebracht. Het was de uitdrukkelijk vraag van het Vlaams Fonds en ik ben daarop ingegaan.

Mevrouw M. Vogels : De leden van de raad van bestuur weten dus niet wat hun voorzitter eigenlijk bekookstooft ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Bekookstoven ? Neen, het was een uitdrukkelijke vraag.

Mevrouw M. Vogels : Zij zeggen ons zelf dat zij, als lid van de raad van bestuur van het Vlaams Fonds....

Minister W. Demeester-De Meyer : De specifieke situatie van de raad van bestuur is een van de punten waarover ik een uitvoerig gesprek zou willen hebben. Deze raad is samengesteld uit mensen die men steeds opnieuw in andere organen ontmoet. Ik zou dit in alle openheid met de commissieleden, maar dan in een gesloten vergadering, willen bespreken. Ik denk niet dat dit de goede manier is om een degelijke raad van bestuur voor het Vlaams Fonds samen te stellen. Dit zijn belangengroepen. Zij moeten dat binnen de eigen organen doen. Het zijn niet de belangengroepen die een raad van bestuur moeten leiden. Ik leg u uit waarom.

Het Vlaams Fonds moet een ontwerp voorbereiden en maakt het over aan de minister. De minister moet dan aan het Vlaams Fonds advies vragen. Dat is een merkwaardige situatie. Wij maken de voorbereidingen niet. Als bepaalde zaken lang blijven liggen, dan is het omdat ze, op juridisch vlak, zo kramakkig zijn opgesteld dat ze moeten worden herschreven. We hebben nu een formule gevonden. Het is ook mogelijk dat er een probleem is waarover ik in de

regering overleg pleeg en het resultaat negatief is. Dat is alweer iets anders.

Het besluit inzake het beheer van de gelden werd naar de Raad van State verzonden nadat het verscheidene malen werd herschreven. Dat zijn zeer delicate zaken. Het heeft helemaal niets te maken met een slechte samenwerking want, integendeel, er is een vlotte samenwerking. Er is echter ook heel de procedure.

Mevrouw M. Vogels : Ik ken de voorzitter van het Vlaams Fonds en hij is niet wars van enig plastisch taalgebruik.

Minister W. Demeester-De Meyer : De voorzitter kan de tolk zijn van het personeel van het Vlaams Fonds.

Het is een jong orgaan. Er zijn 400 personeelsleden. Er wordt een nieuwe structuur opgebouwd uit het oude Rijksfonds en het Fonds '81. Er moet uiteindelijk iets tot stand komen. U moet een administrateur-generaal ook de kans geven om dit tot stand te laten komen.

U weet even goed als ik dat kritische beschouwingen soms verkeerd geïnterpreteerd worden en aanleiding zijn tot heel wat misverstanden.

Het onderzoek is leerrijk geweest maar is niet langer nuttig voor de huidige problematiek.

De voorzitter : Mevrouw de minister, collega's, wij hebben anderhalf uur besteed aan deze twee interpellaties.

Morgen komt deze commissie opnieuw bijeen en kan zij beslissen over een eventuele follow-up van de hoorzitting.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik stel voor deze follow-up niet vóór het parlementair reces te organiseren. De SERV-commissie is gestart met haar werkzaamheden. Om de dialoog te "demythologiseren" heb ik professor Van Hove de opdracht gegeven een brede dialoog op te zetten. Boven-

dien werkt mijn administratie aan een concept. Ik ben van mening dat het debat veel boeiender zal zijn als men de conclusies van deze drie werkgroepen afwacht.

Mevrouw M. Vogels : Mocht de follow-up uitgesteld worden tot september, blijven twee vragen onbeantwoord.

Ten eerste, over de inschrijvingsprocedure en de voorlopige maatregelen die tot 31 augustus van toepassing zijn.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik ben voorstander van een verlenging met een jaar van de huidige procedure.

Mevrouw M. Vogels : Ten tweede, wanneer zullen de vertegenwoordigers van de gehandicapten ontvangen worden ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Mevrouw Vogels, het is niet correct dat ik niet op de vragen geantwoord heb. Wij moeten onderzoeken of de voorstellen van de gehandicaptensector niet strijdig zijn met de reglementering. Ik verkies dat men overleg pleegt met de geëigende organen of met de raad van bestuur van het Vlaams Fonds. Het is al te gemakkelijk te zeggen dat de minister de belangengroepen maar moet ontvangen. De minister ontvangt een hele rits uiteenlopende voorstellen en maakt een keuze. Deze keuze wordt aangevochten door de anderen. Ik verkies dat men overleg pleegt en een gemeenschappelijk voorstel indient. Ik zal mijn administratie de opdracht geven te onderzoeken of er moeilijkheden bestaan inzake de samenwerking met de Hoge Raad voor Welzijn.

Mevrouw M. Vogels : Tijdens de hoorzitting hebben de vertegenwoordigers van de instellingen mij bevestigd dat zij gemakkelijk een akkoord kunnen bereiken dat niet indruist tegen de in het decreet voorziene maatregelen. Moet men hun voorstel niet onderzoeken ?

Minister W. Demeester-De Meyer :
Ik stel voor dat de instellingen hun voorstel overmaken aan het Vlaams Fonds. Men heeft gekozen voor een para-regionale B. Ik was daar geen voorstander van. Dit betekent echter dat de gehandicaptenorganisaties zich steeds tot het Vlaams Fonds moeten wenden.

Als we in een tekst alleen al de term "minister" hanteren, dan is het het Vlaams Fonds of de raad van bestuur die voor de minister optreedt. De wetgever heeft die keuze heel bewust gemaakt. Ik krijg het op de heupen van het feit dat men altijd weer naar de minister moet toestappen hoewel er een specifiek orgaan bestaat. Dan moet de pararegionale-B weer een pararegionale-A worden. Dan zal de betrokken minister de volle verantwoordelijkheid kunnen opnemen en ook dragen. Een dubbel spel spelen gaat niet : een keuze dringt zich op. Met die keuze kan

men zich dan tot een raad van bestuur richten, waarin diezelfde mensen — de voorzitter van de Hoge Raad, enzovoort — zetelen en waar ze dan een advies formuleren. Wat daar niet wordt goedgekeurd, willen ze via de minister klaren en deze laatste moet er dan uiteindelijk toch weer mee naar de voorzitter van het Vlaams Fonds. Het is dus een vicieuze cirkel.

Na de laatste betoging belde één van de betogers me overigens op en leverde wat commentaar met betrekking tot de gang van zaken. Ik zou hen moeten terechtwijzen omdat ze tegenstrijdige eisen stellen.

Mevrouw M. Vogels: Uiteraard hebben werkgevers, werknemers en gebruikers in alle sectoren tegengestelde eisen. U breidt de casuïstiek uit naar een algemene theorie, maar daartussen zit het akkoord van september 1993.

Minister W. Demeester-De Meyer :
Dat is een goed akkoord.

Mevrouw M. Vogels : Dat is het ook, maar er zijn niettemin problemen inzake de uitvoering ervan.

Minister W. Demeester-De Meyer :
Dat is niet waar. Over geen enkel punt van het akkoord bestond er een meningsverschil inzake uitvoering. Omwille van het feit dat de werknemers de CAO hebben opgezegd, werd opnieuw onderhandeld over het item met betrekking tot het weddesupplement. Ook dat werd uiteindelijk uitgevoerd zoals voorzien in het akkoord.

— *Het incident wordt gesloten om 11.12 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPVV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid